Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu
Analyysi

06.11.2019

Eduskunnan tarkastusvaliokunta

Viite: K 3/2019 vp

Tullin lausunto tarkastusvaliokunnalle

Eduskunnan tarkastusvaliokunta on pyytänyt asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa harmaan talouden torjuntaan liittyen.

Tulli kiittää tarjotusta mahdollisuudesta päästä lausumaan harmaan talouden ja talousrikostorjunnan tilanteesta ja toteaa, että harmaan talouden vastainen työ on tärkeää ja Tulli on yksi keskeisistä viranomaisista myös harmaan talouden vastaisessa toiminnassa.

Taustaa

Tulli on monialainen palvelu- ja lainvalvontaorganisaatio, joka suojaa yhteiskuntaa, ympäristöä ja kansalaisia sekä samanaikaisesti toimii veronkantajana. Tulli edistää myös EU -sisämarkkinoiden toimivuutta sekä yritysten tasapuolisia kilpailuedellytyksiä sisämarkkinoilla.

Tullin yhtenä tehtävänä on toteuttaa valtakunnallista harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategiaa, jolla muun muassa tehostetaan rikoshyödyn jäljittämistä ja poisottamista, minimoidaan rikollisuudella saatavia hyötyjä sekä kasvatetaan rikollisen toiminnan kiinnijäämisen riskiä. Harmaan talouden torjunta ei Tullin osalta rajoitu yksinomaan verovahinkojen ja rikoshyödyn minimoimiseen, vaan Tullin tehtävänä on osana EU:n yhteistä tullijärjestelmää puuttua myös laajemmin kansainvälisen kaupan säännöstelyrikkomuksiin sekä YK:n ja EU:n pakotteiden toimeenpanoon.

Tullin harmaan talouden torjunnan toteuttamisen nykytila

Tullin strategian mukaisesti Tulli torjuu tehokkaasti harmaata taloutta sekä suojaa yhteiskuntaa varmistamalla tavaraturvallisuutta ja torjumalla rajat ylittävää vakavaa rikollisuutta. Strategian keskeisiin yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin kuuluu se, että Tulli kantaa tehokkaasti sen kantovastuulla olevat verot ja torjuu tehokkaasti harmaata taloutta. Harmaan talouden ja verovajeen torjunta liittyykin laaja-alaisesti Tullin eri toimintoihin ja se nähdään koko henkilöstön yhteisenä tehtävänä. Veronkannon oikeellisuutta varmistetaan lukuisin eri keinoin, niin ennakoivien toimenpiteiden kuin myös reaaliaikaisten ja jälkikäteisen valvonnan avulla.

Tullin harmaan talouden torjunnan päämääränä on torjua tehokkaasti harmaan talouden ja epäterveen kilpailun aiheuttamia haittoja sekä yhteiskunnalle että yrityksille. Tullin suorittaman verovalvonnan tavoitteena on taata kaikille, erityisesti Suomessa ja muualla EU:ssa toimiville yrityksille tasapuoliset kilpailuedellytykset globaaleilla markkinoilla.

Harmaan talouden ja verovajeen torjunnassa on keskeisessä roolissa myös viranomaisyhteistyö, jota Tulli tekee tiiviissä yhteistyössä poikkihallinnollisesti useiden koti- ja ulkomaisten viranomaistahojen

Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu
Analyysi

06.11.2019

kanssa. Tullin toimiessa valtion lukuun kehitteillä olevan pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän osalta, moniviranomaisyhteistyö laajenee entisestään järjestelmän tullessa hyödynnettäväksi 1.9.2020 alkaen. Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän kehittämiseen Tulli on perustanut tilirekisterihankkeen, jota on poikkihallinnollisesti edistetty ja Tullin roolin merkitys kasvaa uuden lainsäädäntöpaketin tullessa voimaan viimeistään 2021.

Edellisen, Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaisesti autoverotustehtävät sekä rekisteröityneiden verovelvollisten valmisteverotus ja maahantuonnin arvonlisäverotus siirtyivät hallituskauden aikana Tullilta Verohallinnon hoidettaviksi. Hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti Tullin verotusvastuulle jäi rekisteröimättömien asiakkaiden (ml. yksityishenkilöt ja heidän erittäin mittava nettikauppa) valmisteverotus ja maahantuonnin arvonlisäveron kantaminen. Valmisteverotuksen ja autoverotuksen osalta kantovastuut muuttuivat 01.01.2017 alkaen. 01.01.2018 alkaen siirtyi puolestaan maahantuonnin arvonlisäveron kantovastuu. **Tulli vastaa edelleen verovalvonnan toteuttamisesta myös siirtyneiden verolajien osalta.** Näin ollen Tullin kokonaisresursointi sekä Tullin ja Verohallinnon välinen yhteistyö (ml. tietojen vaihtaminen operatiivisia käyttötarpeita varten) on kriittinen menestystekijä veronkannon turvaamisessa sekä harmaan talouden ja verovalvonnan toteuttamisessa myös tulevaisuudessa.

Tullia ei muista viranomaisista poiketen ole huomioitu harmaan talouden torjunnan erillisresursoinnissa vuoden 2015 jälkeen. Samaan aikaan **vakinaista henkilöstön määrää on vähennetty** vuodesta 2006 lähtien **huomattavasti** (Tullissa työskenteli vuoden 2018 lopussa yhteensä 1 876 henkilöä, kun vuonna 2006 työskenteli 2639 henkilöä.): **763 hengen pudotuksesta tapahtunut 205 hengen verran tehtäväsiirron yhteydessä, loput yli 550 henkeä on todellista vähentymää**, josta ehkä puolet on pystytty korvaamaan tehtävien sähköistämisen kautta ja toinen puolikas on lähtenyt juustohöylä -periaatteella, joka on omalla painoarvollaan vaikuttanut laaja-alaisesti myös harmaan talouden torjuntatehtäviin, talousrikostorjunnan suorittamiseen, veronkannon turvaamiseen sekä verovajeen tilkitsemiseen.

Hallitusohjelman kirjaukset

Rinteen hallitusohjelmassa useissa kohdissa painotetaan harmaan talouden torjuntaa sekä verovajeen pienentämiseen tähtääviä toimia, joita hallitus laajentaa ja vauhdittaa kattavalla ohjelmalla, jonka toteuttamiseen tullaan osoittamaan hallituskauden aikana yhteensä 20 miljoonan euron lisärahoitusosuus. Tulli keskeisenä harmaan talouden torjuntaviranomaisena pitää hallitusohjelman kirjausta hyvänä ja näkee siinä mahdollisuuksia saavuttaa vaikuttavuutta harmaan talouden torjunnan saralla verovajeen tilkitsemiseen ja veronkannon turvaamiseen tähtäävillä toimilla.

Hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti Suomi osallistuu aktiivisesti myös harmaan talouden torjunnan kansainväliseen yhteistyöhön, jossa Tullilla on merkittävä rooli. Tulli toimii kansallisena vastuuviranomaisena edustaen Suomen toimivaltaisia viranomaisia valmisteverotukseen ja yhteisökauppapetoksiin sekä ympäristöön liittyvän rikollisuuden torjuntaan keskittyvissä EU:n yhteisissä rikospainopistealueissa. Näissä toimintapoliittiseen sykliin (EU Policy Cycle) liittyvissä rikostorjunnan painopistealueissa toteutetaan yhteisesti valittuja strategisia tavoitteita vuosittain vahvistettavien toimintasuunnitelmien avulla ja yhteistyötä tehdään EU:n jäsenmaiden viranomaisten ja EU:n lainvalvontaviranomaisten sekä muiden instituutioiden kanssa. Lisäksi tulee huomioida, että Tulli vastaa edelleen verovalvonnan toteuttamisesta myös Verohallinnon kantovastuulle siirtyneiden verolajien osalta.

Lisäksi on hyvä huomioida, että hallitusohjelmaan on kirjattu veromuutos, joka poistaa arvonlisäverovapauden EU:n ulkopuolelta tulevilta alle 22 euron tuotteilta. Hallitusohjelman mukaan verovapauden poisto tuottaa valtiolle 40 miljoona euroa. Tulli suorittaa verovalvonnan, jonka perusteella veronkanto suoritetaan, joka tulisi huomioida myös resursoinnissa sekä taata myös Tullille oikeus digitaalisen alustatalouden toimijoiden tietoihin verotuksen käyttöön sekä mahdollistaa teknologiset keinot tämän hyödyntämiseen (liite 4., toimi 3.).

Hallitusohjelman liite 4. esitettyjen toimien osalta Tulli katsoo omaavansa edellytyksiä tuottaa lisäarvoa toimien tulokselliseen läpivientiin liittyen ainakin seuraavien toimien osalta:

Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu
Analyysi

06.11.2019

1. Jatketaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmaa ja strategiaa myös vuoden 2020 jälkeen.
3. Verottajalle mahdollistetaan tarvittavat lainsäädännölliset ja teknologiset keinot, joilla se voi mahdollisimman automaattisesti kerätä digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedot verotuksen käyttöön.
6. Yritystietojärjestelmää (YTJ) voidaan laajentaa sisältämään nykyistä kattavammin tietoja yritysten keskeisten velvoitteiden hoitamisesta.
7. Arvioidaan viranomaisten toimivaltuuksia ja tietojenvaihtosäännöksiä, jotta saatetaan rikostaustatiedot paremmin eri viranomaisten käyttöön harmaan talouden valvonnassa.
8. Kehitetään viranomaisten toimintamahdollisuuksia selvittää ilmoittamislaiminlyöntejä ja arvioidaan niihin liittyvien sanktioiden riittävyyttä.
12. Selvitetään pankkien ja vakuutusyhtiöiden ilmoittamisvelvollisuuden laajentamista talousrikoksissa.
14. Selvitetään harmaan talouden riippumattoman tutkimustoiminnan laajentamista aggressiiviseen verosuunnitteluun sekä yksityishenkilöiden toimintaan ja taataan sille riittävät resurssit.
18. Laajennetaan kuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus ylikuormiin. Ylikuormilla ajamisesta vastuulliseksi saatetaan myös tavarankuljetuksen tilaaja, joka ottaa vastaan ja maksaa kuljetuksista, joissa on ollut ylikuormaa. Näin toimiessaan tilaaja laiminlyö kuljetuksen suorittajaa koskevan selvitysvelvollisuutensa.
19. Selvitetään kuljetuksen tilaajan vastuu ajo- ja lepoaikarikkomuksiin. Ajo- ja lepoaikojen rikkomisesta vastuulliseksi on palautettava myös aikataulun laatija tai kuljetuksen tilaaja, joka on edellyttänyt sellaista toimitusaikaa, jota ei voi saavuttaa ilman ajo- ja lepoaikoja koskevien säädösten rikkomista.

Talousrikostorjunnan johtoryhmän Kysely harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan resurssitarpeista 2019

Talousrikostorjunnan johtoryhmässä oli 17.5.2019 päätetty selvittää harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan resurssitarpeita vuodesta 2020 eteenpäin. Kyselyssä selvitettiin myös muita tiedossa olevia viranomaisten harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan resurssitarpeita, joita ei ole mahdollista toteuttaa viranomaisen sisäisin resurssijärjestelyin.

Tällaisiksi harmaan talouden vastaisen toiminnan tehostamis- ja poikkihallinnollisen viranomaisyhteistyön kehityskohteiksi Tulli esitti muun muassa:

- *Elintarvikepetoksien tunnistaminen ja torjunta*
- *Nettikauppa ja tietoverkoissa suoritettavat tullirikokset*

Lisäresursoinnin mahdollistavilla toimilla olisi tarkoitus vahvistaa riskienhallinnan, analyysin, tullivalvonnan, tullilaboratorion, yritystarkastuksen sekä tutkinnan toimintaedellytyksiä. Tullin toimintaympäristössä on merkittäviä muutoksia ja edellä esitettyihin kokonaisuuksiin on Tulli esittänyt vastauksessaan niin jatkuvia vuotuisia lisäresursointeja kuin kertaluonteisia kustannuksia tehtäväalueen teknisen välineistön ja analytiikan hankkimiseksi ja päivittämiseksi.

Tullin toimintaedellytykset harmaan talouden torjujana

Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomus sekä jälkiseurantaraportti

Valtiontalouden tarkastusvirasto arvioi vuonna 2015 (Dnro 369/54/2010 25.9.2015 annetun Valtiontalouden tarkastusviraston jälkiseurantaraportti: Tulli harmaan talouden torjujana), että **Tullin harmaan talouden torjunta oli tulosten perusteella tehostunut. Välittömästi mitattavissa oleva fiskaalinen vaikuttavuus oli pääosin kasvanut ja tulostavoitteet saavutettiin.**

Myös raportin julkaisun jälkeen Tullin toiminta on ollut tehokasta ja vaikuttavaa.

Jälkiseurantaraportti kattoi ajanjakson 2012-2015, jossa Tullin toimintaa verrattiin Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomukseen 1/2013 (Drno 369/54/2010 Tulli Harmaan talouden torjujana).

Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu
Analyysi

06.11.2019

Tarkastusvaliokunnan lausunnosta TrVL10 2018 vp – HE 123/2018 vp

Tullin yhtenä tehtävänä on toteuttaa valtakunnallista harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategiaa, jolla muun muassa tehostetaan rikoshyödyn jäljittämistä ja poisottamista, minimoidaan rikollisuudella saatavia hyötyjä sekä kasvatetaan rikollisen toiminnan kiinnijäämisen riskiä.
Harmaata taloutta torjutaan Tullissa kaikilla tullitoiminnan sektoreilla, ja Tulli työskentelee niillä resursseilla, jotka sille osoitetaan. Tullin resursseja on vähennetty kymmenen viime vuoden aikana, ja henkilöstö on pienentynyt noin 30 prosentilla. Vuoden 2015 jälkeen Tullia ei muista harmaan talouden torjuntaviranomaisista poiketen ole huomioitu harmaan talouden torjunnan erillisresursoinneissa. Pudotus on merkittävä, ja se vaikeuttaa Tullin toimintasektoriin liittyvien kehitystarpeiden huomioimisen. Määrärahojen niukkuus on johtanut tosiasiallisesti Tullin kaikkien toimintasektoreiden resursoinnin supistumiseen viimeisten vuosien aikana.

Tullin talousrikostorjunnan vaativuutta ovat tällä vuosikymmenellä lisänneet talousrikollisuuden uudet ilmiöt, kuten erityisesti sähköiseen kaupankäyntiin ja sisäkaupan liikenteeseen liittyvä kansainvälinen talousrikollisuus. Tullin nykyinen rahoituskehys ei luo edellytyksiä supistuvien resurssien tilalle tarvittavan modernin valvontatekniikan hankkimiseen, toiminnan uudistamiseen ja riittävään resursointiin saatikka nykytasoisen harmaan talouden torjunnan ja verovalvonnan ylläpitämiseen.

Harmaan talouden torjuntaan sisältyvien toimenpiteiden toteuttamiseen osallistumisesta sekä edistämisestä

Vuosille 2016-2020 on laadittu valtakunnallinen harmaan talouden ja talousrikostorjunnan strategia sekä toimenpideohjelma sen toteuttamiseksi. Tulli toteuttaa toimenpideohjelmaa osallistumalla 11. ohjelmaan sisältyvän hankkeen toteuttamiseen.

Tulli on laatinut viraston sisäisen harmaan talouden torjuntahankkeen, johon sisältyy 23 eri projektia vuosille 2016-2020. Tullin oman torjuntahankkeen voi jaotella lainsäädännöllisiin kehitysyhteistyöhankkeisiin, organisatorisiin kehityshankkeisiin sekä toiminnan kehittämiseen ja kohdentamiseen. Harmaa taloutta torjutaan Tullissa kaikilla tullitoiminnan sektoreilla, ja se on koko henkilöstön yhteinen tehtävä. Tullin harmaan talouden torjunnan päämääränä on torjua tehokkaasti harmaan talouden ja epäterveen kilpailun aiheuttamia haittoja sekä yhteiskunnalle että yrityksille.

Lopuksi Tullin Harmaan talouden torjunnasta sekä osoitettujen resurssien riittävyydestä

Harmaan talouden torjunta läpäisee Tullissa koko organisaation ja Tullin kaikki toiminnot tukevat verovajeen pienentämistä sekä harmaan talouden torjumista. Voimallisimpana tehostamistoimena voidaankin kenties pitää harmaan talouden torjunnan sisällyttämistä Tullin toiminnallisiin strategioihin mitä kautta harmaan talouden torjunta on tullut osaksi päivittäistä työtä lähes puolelle tullilaisia. Kun harmaan talouden torjunta läpäisee Tullissa koko organisaation, on myös harmaan talouden torjunnan tehokkuuden kannalta tärkeää, että Tullin toiminnan kaikki osa-alueet ovat kunnossa.

Tullin harmaan talouden torjunnan päämääränä on torjua sekä yhteiskunnalle että yrityksille harmaasta taloudesta ja epäterveestä kilpailusta aiheutuvia haittoja. On hyvä huomioida, että vuosien 2017-2018 kuluessa Tullin keräämistä veroista ja veroluonteisista maksuista on siirtynyt Verohallinnolle yli 10 miljardin euron tavaraverotuksen kantovastuu, mutta siirtyvienkin verolajien osalta verovalvonta on säilynyt edelleen Tullilla. Merkillepantavaa on myös se, että veronkantovastuun siirtämisen jälkeen Tullin asema fiskaaliviranomaisena on edelleen säilynyt ja Tulli kantaa veroja sekä veroluonteisia maksuja satojen miljoonien eurojen arvosta. Edellä mainituista muutoksista huolimatta Tullilla on ja tulee myös jatkossa olemaan merkittävä rooli harmaan talouden torjunnassa mm. tulliselvityksen, verovalvonnan ja talousrikostorjunnan osalta, mikä tekee Tullista toimialallaan keskeisen toimijan harmaan talouden torjunnassa.

On hyvä myös huomioida, että Tulli on ainoa viranomainen, joka valvoo ulkomaankauppaan liittyvää tavaravirtaa ja rajat ylittävien matkustajien matkatavaroita. Kysymys on merkittävästä tehtävästä

Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu
Analyysi

06.11.2019

yhteiskunnan suojaamisen kokonaisuudessa. Tullin rooli sisäisessä turvallisuudessa liittyy ensisijaisesti tavaravirran valvontaan ja sitä kautta tulevien uhkien torjuntaan. Nämä tehtävät Tulli on yhä vähenevistä resursseista ja vanhentuneesta valvontateknologiasta huolimatta toistaiseksi onnistunut toteuttamaan tehokkaasti. Päättäjät ja kansalaiset ovat voineet luottaa siihen, että Tulli poimii rahdin, postilähetysten ja matkatavaroiden joukosta riittävällä tehokkuudella huumeet, aseet ja räjähteet, muut vaaralliset aineet sekä kieltojen ja rajoitusten alaiset tavarat. Näiden tehtävien toteuttamisen osalta keskeistä on se, että Tulli on resurssiensa puitteissa läsnä kaikilla Suomen rajoilla. Schengen-alueen sisärajoilla Tulli onkin usein käytännössä ainoa viranomainen, jonka rajanylittäjä kohtaa.

Tullin nykyinen rahoituskehys ei kuitenkaan luo edellytyksiä vuosikymmenen kuluessa supistuneiden resurssien tilalle tarvittavan modernin valvontatekniikan hankkimiseen, toiminnan uudistamiseen ja riittävään resursointiin saatikka nykytasoisen harmaan talouden torjunnan ja verovalvonnan ylläpitämiseen.

Tullin kannalta harmaan talouden torjunnassa on keskeistä se, että Tullille osoitetaan tehtävään liittyen riittävät resurssit. Koska harmaan talouden torjunta on koko tullitoiminnan kattavaa ja kaikki toimintasektorit poikkileikkaavaa, Tullille osoitettavilla määrärahoilla on suora vaikutus Tullin toimintakykyyn harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnassa sekä verovajeen tilkitsemisessä. Tulee ottaa huomioon, että hallitusohjelman mukaisesti Tullin supistuneilla resursseilla tulisi suorittaa verovalvontaa Verohallinnon kantovastuulla oleviin verolajeihin sekä suorittaa muita tehtäviä kaikkien 11 ministeriön ja valtioneuvoston kanslian toimialueilla.

Harmaan talouden ja verovajeen torjunnassa on keskeisessä roolissa myös viranomaisyhteistyö, jota Tulli tekee tiiviisti useiden koti- ja ulkomaisten viranomaistahojen kanssa. Tullin harmaan talouden torjunnan tuloksellisuus perustuu suurelta osin aktiiviseen kansainväliseen viranomaisyhteistyöhön. Vuosien 2012—2018 aikana Tullin paljastamien ja tutkimien veropetosten määrä on kasvanut 145 %. Veropetosrikosten määrä kasvoi kaikissa tekomuodoissa. Vuonna 2018 Tullin tilastoimia paljastettuja veropetosrikoksia oli yhteensä 1 294. Vuosien 2012—2018 aikana Tullin talousrikostorjunnalla saatiin aikaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta yhteensä lähes 195 miljoonaa euroa. Samana ajanjaksona Tulli kantoi yritys- ja asiakirjatarkastusten perusteella verotarkastusten jälkikantona valtiolle lähes 220 miljoonaa euroa.

TULLI

Niko Salonen
tulliylitarkastaja

Liitteet
1. Harmaan talouden torjunnan resursointi 2012-2019
2. Harmaan talouden torjunnan suoritteet ja vaikuttavuus 2012-2018
3. Verovajearviointi Tullin kantovastuulla olleisiin veroihin ja veron luonteisiin maksuihin 2013-2018

Jakelu Eduskunnan tarkastusvaliokunta

Tiedoksi Valtiovarainministeriö, Tulli

Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu
Analyysi

06.11.2019

Liite 1. *Harmaan talouden torjunnan resursointi 2012-2019*

Tullia ei muista viranomaisista poiketen ole huomioitu harmaan talouden torjunnan erillisresursoinnissa vuoden 2015 jälkeen. Pudotus on merkittävä eikä korreloi Tullin tulevia toimintasektoriin liittyviä kehitystarpeita. Lisäksi määrärahojen niukkuus on johtanut tosiasiallisesti Tullin kaikkien toimintasektoreiden resursoinnin supistumiseen viimeisten vuosien aikana.

Valtiovarainministeriön vuosille 2012–2015 Harmaan talouden torjuntahankeen toteuttamiseen allokoimasta vuosittaisesta 20 miljoonan euron lisärahoituksesta Tullin osuus oli miljoona euroa. Tullissa lisärahoitus oli kohdistettu 21 määräaikaisen viran täyttöön. Ko. virat oli sijoitettuna eri puolille Tullilaitoksen normaalia organisaatiota. Tällä tavoin pystyttiin tehostamaan harmaan talouden torjuntaa koko Tullin viranomaisprosessissa. Ko. viroilla pyrittiin muun muassa tehostamaan talousrikosten tutkintaa, riskianalyysiä, yritystarkastusta, varastotarkastusta sekä toteuttamaan Tullin harmaan talouden vastaisen toiminnan ohjaukseen laadittua toimintaohjelmaa.

Lisäksi tulee huomioida, että Tulli on saanut matkustajatuonnin valvontaan (erityisesti alkoholin-tuonti) kohdennettua lisärahoitusta vuodelle 2015. Rahoituksen loputtua Tulli jatkoi ko. tehostetun toiminnan harjoittamista vielä vuoden 2016. Kohdennetun rahoituksen loppumisen voidaan perustellusti olettaa vaikuttaneen alentavasti hallinnollisiin haltuunottoihin, laadittuihin verotuspäätöksiin ja rikosoikeudelliseen vastuuseen saattamiseen tämän jälkeen.

Tullin harmaan talouden torjuntaan osoitetut lisämäärärahat ja rahoituksen kohdentaminen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tullin osuus harmaan talouden torjuntaan osoitetusta lisärahoituksesta (m €)	**1**	**1**	**1**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**
Lisärahoituksen kohdentaminen olemassa olevien toimintojen vahvistamiseen (htv); kohdentuen seuraavasti	**21**	**21**	**21**	**21**	**0**	**0**	**0**	**0**
- Harmaan talouden vastaisen toiminnan ohjaus, kehittäminen, koordinointi ja raportointi (htv)	1	1	1	1	0	0	0	0
- Riskienhallinta, analyysi (htv)	5	5	5	5	0	0	0	0
- Laadunvarmistus, Mallinnetut varasto- ja asiakirjatarkastukset (htv)	5	5	5	5	0	0	0	0
- Yritystarkastus (sis. laajat asiakirjatarkastukset) (htv)	3	3	3	3	0	0	0	0
- Talousrikostutkinta, tutkinnanjohtaja (htv)	2	2	2	2	0	0	0	0
- Talousrikostutkinta, tutkija (htv)	5	5	5	5	0	0	0	0
Tullille matkustajatuonnin valvontaan osoitettu lisärahoitusosuus (m €)	–	–	–	**0,9**	**0**	**0**	**0**	**0**
Matkustajatuonnin (erit. alkoholin tehostetun maahantuonnin) valvontaan lisärahoituksella kohdistetut resurssit (htv)	–	–	–	**12**	**12**	**0**	**0**	**0**

Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu
Analyysi

06.11.2019

Liite 2. *Harmaan talouden torjunnan suoritteet ja vaikuttavuus 2012-2018*

Tullin harmaan talouden torjunnan mitattavissa olevaa vaikuttavuutta kuvaavia suoritteita	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Tullilaitoksen kokonaiskanto (m €)	10 642	10 258	10 247	10 335	10 826	2 918	486
Verojäämät (m €)	12	26	11	14	9	9,6	2
Verojäämien osuus maksettavaksi määrätyistä veroista ja veroluonteisista maksuista (%)	0,11 %	0,25 %	0,11 %	0,14 %	0,08 %	0,33 %	0,48 %
Yritys- ja asiakirjatarkastuksista seuraavat jälkikannot (m €)	25,3	59	19,7	64,8	37,8	6,1	6,9
Yritys- ja asiakirjatarkastukset (kpl)	382	352	362	397	442	244	231
Tavarantarkastukset (kpl)	32455	38925	23809	45663	60189	66978	60715
Matkustajatarkastukset (kpl)	45480	49540	53980	89091	90316	72787	79 493
Ajoneuvoon ja kuljetusvälineeseen kohdistuneet tarkastukset (kpl)	56945	54082	43665	56857	56449	53309	56 604
IPR pysäytettyjen ja jatkotoimenpiteisiin johtaneiden markkinoilta syrjäytetty arvo (m €)	6,43	5,29	2,05	0,53	3,13	0,49	2,18
IPR pysäytettyjen kappalemäärä (kpl)	279 603	193 636	90 336	92 836	45 873	478 267	126 169
Rikostorjunnan vaikuttavuus (m €)	44,3	31,0	126,2	15,9	224,8	81,1	38,9
- josta talousrikostutkinnan vaikuttavuus (m €)	27,15	22,38	23,34	14,24	25,77	54,59	27,35
Tullin takaisin saama rikoshyöty (m €)	26,1	24,9	17,5	10,7	19,3	28	26,1
- josta talousrikoksissa takaisin saatu rikoshyöty (m €)	5	5,36	3,53	1,98	5,97	4,2	2,41
Paljastetut veropetosrikokset (kpl)	529	557	824	856	914	1086	1294

Tullin harmaan talouden ja talousrikostorjunnan vaikuttavuus (m €)	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Tullin harmaan talouden ja talousrikostorjunnan vaikuttavuus (m €)	**59**	**87**	**45**	**80**	**67**	**61**	**36**
- josta yritys- ja asiakirjatarkastuksista seuranneet jälkikannot (m €)	25,3	59	19,7	64,8	37,8	6,1	6,9
- josta IPR pysäytettyjen ja jatkotoimenpiteisiin johtaneiden markkinoilta syrjäytetty arvo (m €)	6,43	5,29	2,05	0,53	3,13	0,49	2,18
- josta talousrikostutkinnan vaikuttavuus (m €)	27,15	22,38	23,34	14,24	25,77	54,59	27,35

Valvontaosasto
Analyysi ja tiedustelu
Analyysi

06.11.2019

Liite 3. *Verovajearviointi Tullin kantovastuulla olleisiin veroihin ja veron luonteisiin maksuihin 2013-2018*

Tullin verovajearviot	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Verojäämät	**yht. 26 milj. €**	**yht. 11 milj. €**	**yht. 14,1 milj. €**	**yht. 9 milj. €**	**yht. 9,6 milj. €**	**yht. 2,0 milj. €**
Tulliselvitykseen liittyvä verovaje	**yht. ~ 131-161 milj. €**	**yht. ~ 106 - 130 milj. €**	**yht. ~ 116 - 140 milj. €**	**yht. ~ 96 - 116 milj. €**	**yht. ~ 100 - 120 milj. €**	**yht. ~ 103 - 128 milj. €**
Varastointi ja kuljetukset	noin 31 milj. €	~ 26 – 30 milj. €	~ 21 – 25 milj. €	~ 16 – 21 milj. €	~ 15 – 20 milj. €	~ 8 – 18 milj. €
Tuonti ja erityismenettelyt	~ 100 – 130 milj. €	~ 80 – 100 milj. €	~ 95 – 115 milj. €	~ 80 – 95 milj. €	~ 85 – 100 milj. €	~ 95 – 110 milj. €
Valmisteverotukseen liittyvä verovaje	**yht. ~ 160 - 259 milj. €**	**yht. ~ 181 - 261 milj. €**	**yht. ~ 194 - 265 milj. €**	**yht. ~ 206,5 - 277,5 milj. €**	-	-
Alkoholi- ja alkoholijuomavero	~ 63 – 81 milj. €	~ 68 – 90 milj. €	~ 66 – 88 milj. €	~ 73 – 91 milj. €	-	-
Tupakkavero	~ 34 – 60 milj. €	~ 57 – 62 milj. €	~ 60 – 65 milj. €	~ 61 – 66 milj. €	-	-
(Nuuska)	~ 32 – 48 milj. €	~ 24 – 38 milj. €	~ 36 – 41 milj. €	~ 39 – 47 milj. €	-	-
Nestemäisten polttoaineiden vero	~ 15 – 44 milj. €	~ 14 – 43 milj. €	~ 15 – 44 milj. €	~ 16 – 47 milj. €	-	-
Juomapakkausvero	~ 9 – 12 milj. €	~ 10 – 12 milj. €	~ 9 – 11 milj. €	~ 10 – 12 milj. €	-	-
Makeis-, jäätelö- ja virv.juomavero	~ 4 – 8 milj. €	~ 5 – 10 milj. €	~ 5 – 10 milj. €	~ 5 – 10 milj. €	-	-
Muut valmisteverot	~ 2,9 – 6 milj. €	~ 3 – 6 milj. €	~ 3 – 6 milj. €	~ 2,5 – 4,5 milj. €	-	-
Autoverotukseen liittyvä verovaje	**yht. ~ 16 milj. €**	**yht. ~ 16,5 milj. €**	**yht. ~ 17 milj. €**	**yht. ~ 17,5 milj. €**	-	-
Uudet ajoneuvot	~ 0,5 milj. €	~ 0,5 milj. €	~ 0,5 milj. €	~ 0,5 milj. €	-	-
Käytetyt ajoneuvot	~ 1 milj. €	~ 1 milj. €	~ 1 milj. €	~ 1,5 milj. €	-	-
Ulkomaille rekisteröidyt	~ 14,5 milj. €	~ 15 milj. €	~ 15,5 milj. €	~ 15,5 milj. €	-	-
Kaikki yhteensä	**noin 333 – 462 milj. €**	**noin 314,5 – 418,5 milj. €**	**noin 341 - 436 milj. €**	**noin 329 - 420 milj. €**	**noin 110 - 130 milj. €**	**noin 105 - 130 milj. €**